

Hidraulika

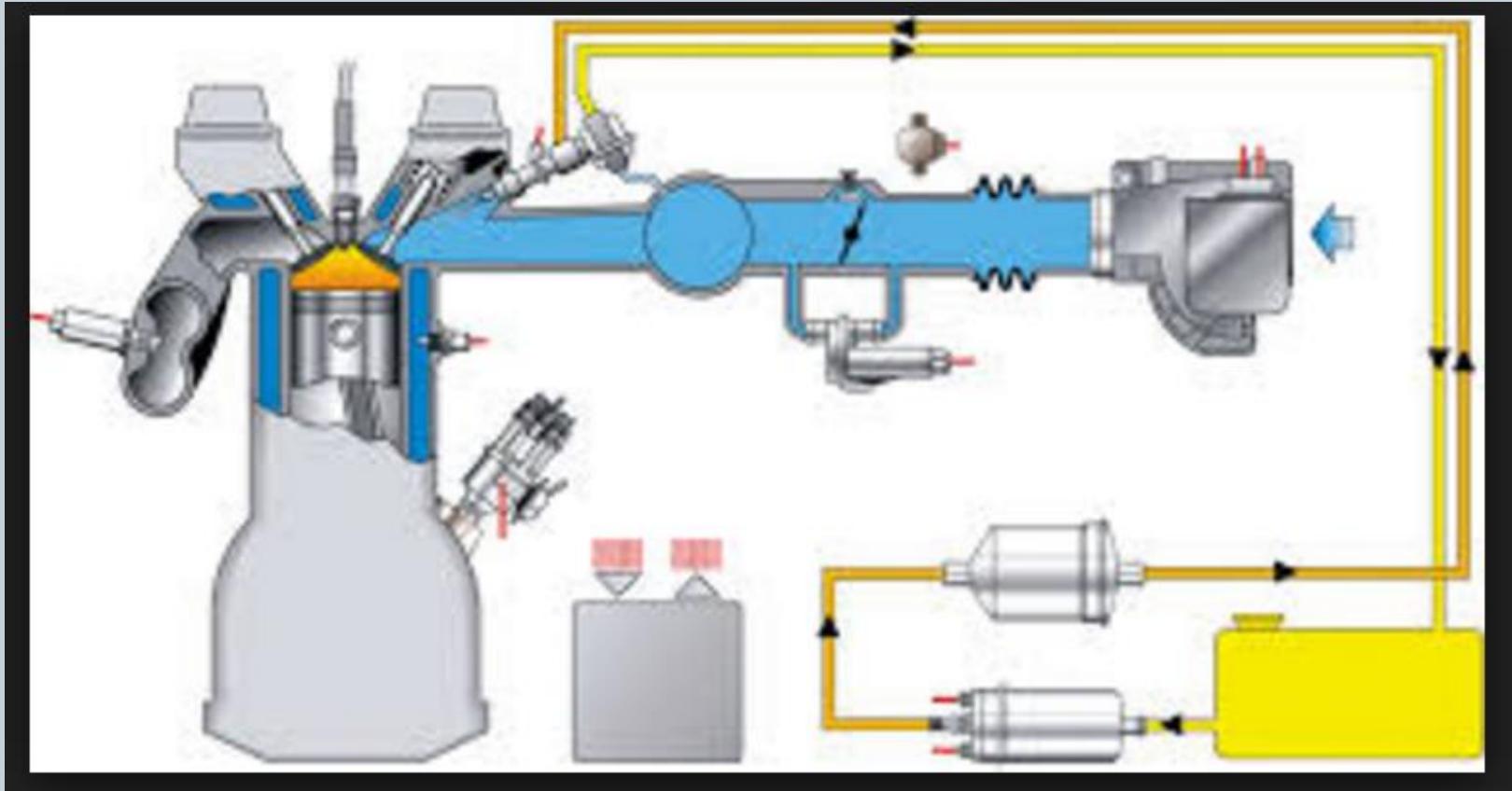
MEHATRONIKA 3

Hidraulički sistemi

- To je sistem skup međusobno povezanih hidrauličnih komponenti čiji je zadatak da mehaničku energiju pretvore u hidrauličku kojom će se vršiti određeni rad
- Hidraulički prenos energije može biti:
  - HIDROSTATIČKI (zapreminski) – energija se prenosi samo pritiskom
  - HIDRODINAMIČKI – energija se još prenosi i brzinom radne tečnosti

Hidraulički sistem

Hidraulični sistem

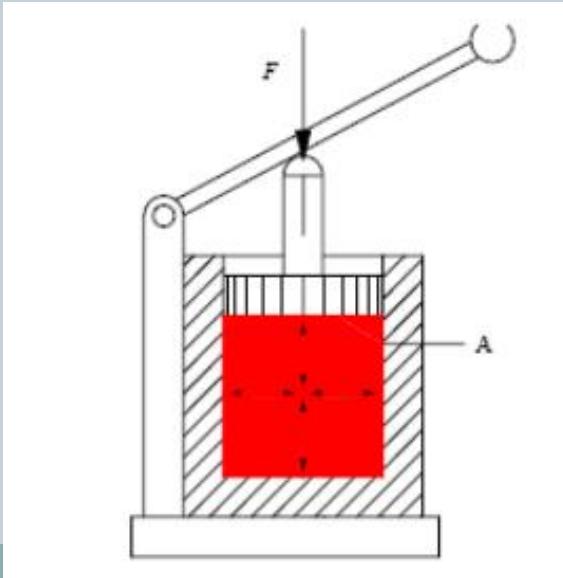

- Sastoji se iz:
  - Izvornih elemenata (pumpe)
  - Komponenti za upravljanje (razvodnici i ventili)
  - Izvršnih komponenti (hidromotori i hidrocilindri)
  - Vezivnih komponenti (cjevovodi, crevovodi, priključci)
  - Komponente za pričvršćivanje (filtri)
  - Komponente za hlađenje, grijanje i akumulisanje radne tečnosti (hladnjak, grijač, rezervoar)
  - Komponente za akumuliranje energije (hidraulični akumulator)

Hidraulički sistem – princip rada

- Zasnovan je na Paskalovom zakonu
- Paskal je ustanovio da poremećaj izazvan djelovanjem spoljašnje sile na mirnu tečnost u zatvorenom sudu se prostire na sve strane jednako i ima istu vrijednost

$$p = \frac{F}{A}$$

gde su: p [Pa] - pritisak,
 F [N] - sila i
 A [m^2] - aktivna površina
klipa.

Fizička svojstva hidrauličnih tečnosti

- Radne tečnosti koje se koriste za hidraulične sisteme su standardizovane
  - mineralna ulja,
  - biljna ulja,
  - sintetičke tečnosti,
  - emulzije

Fizička svojstva hidrauličnih tečnosti

- Zahtijevi koje treba da zadovoljoje radne tečnosti:
  - da imaju dobru mehaničku i hemijsku stabilnost
  - da ne pjene, odnosno da se ne miješaju sa vazduhom
  - da imaju dobra mazivna svojstva
  - da ne izazivaju koroziju uređaja i razaranje zaptivki
  - da ne sadrži mehaničke sastojke (nečistoće)
  - da imaju nizak pritisak zasićene pare i visoku temperaturu ključanja
  - da nisu otrovne i da im je cijena mala

Hidraulički sistem

- Formule koje opisuju ovaj sistem su:

Pritisak p koji nastaje usled delovanja sile F na klip površine A ima vrednost:

$$p = \frac{F}{A}$$

gde su: p [Pa] - pritisak,

F [N] - sila i

A [m^2] - aktivna površina klipa.

Zapreminski protok Q radne tečnosti iz hidrauličke pumpe je:

$$Q = v \cdot A$$

gde su: Q [m^3/s] - protok i

v [m/s] - brzina kretanja klipa.

Hidraulička snaga P je:

$$P = Q \cdot p$$

gde je: P [W] - hidraulička snaga.

Brzina klipa v hidromotora proporcionalna je sa dovedenim protokom Q i površinom klipa A .

$$v = \frac{Q}{A} \quad (1.15)$$